

TRONDHEIM KOMMUNE

Folket, kunsten og byen mot 2030

Handlingsprogram 2020-2023

Vedtatt i bystyret 30.09.2020

Innhold

1.Hovedmål og strategier	3
Kunst og kultur skal være en bærende kraft i utviklingen av Trondheim fram mot 2030.	3
Forskningsbasert kunnskap - kunnskapsbasert handling	4
Strategisk samarbeid og økt medvirkning	5
Internasjonalisering	5
Bærekraftig samfunnsutvikling: Byutvikling, deltakelse og fellesskap	5
2.Folket - Kultur for alle	6
Innbyggernes vilkår: Arenaer og tilbud i bydelene	7
Innbyggernes vilkår: Arenaer og tilbud i sentrum	7
Digital kartfestet arenaoversikt	8
Barn og unges tilbud i nærmiljøet	8
Kulturarven som ressurs	9
Kultur som brobygger for identitet og mangfold hele livet	10
3.Kunsten - Kultur for kunst	11
Relevante og forutsigbare tilskuddsordninger.	12
Produksjons- og visningslokaler for kunst	12
Komme i posisjon for nasjonale midler	13
God lokalisering av nytt bygg: Museum for kunst og design	14
Opprusting av Olavshallen og bedre tilrettelegging for TSO	14
Videreutvikle kommunens satsing på kunst i offentlige rom	14
Kultur som næring	15
4.Byen - Kultur som drivkraft	16
Kulturplanlegging integrert i by- og områdeutviklingen	16
2030-jubileet, kunnskap, folkefest og varige verdier	17
Den internasjonale kulturbyen	17
Arrangementsstrategi	18

1.Hovedmål og strategier

Kunst og kultur skal være en bærende kraft i utviklingen av Trondheim fram mot 2030.

Handlingsprogrammet for kunst, kultur og kulturarenaer 2020-2023 bygger på bystyrets vedtak i Kommunedelplan for kunst og kultur 2019-2030, [sak 123/19](#) og Kommunedelplan for kulturarenaer 2012-2024, [sak 3/13](#). I handlingsprogrammet omgjøres mål og intensjoner i de to planene til aktive tiltak for fireårsperioden fra 2020-2023, og synliggjør hva som skal prioriteres i perioden.

Kommunedelplanen for kunst og kultur har tre perspektiver: Folket, Kunsten og Byen. Handlingsprogrammet er organisert på samme måte, og følger opp delmålene under hver av disse områdene.

Kunst og kultur - en bærende kraft i utviklingen av Trondheim fram mot 2030		
<p>FOLKET Kultur for alle</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Innbyggerne skal ha gode vilkår for å kunne delta aktivt i et bredt og mangfoldig kunst- og kulturliv 2. Barn og unge skal ha et helhetlig kunst- og kulturtilbud 3. Kulturarven skal være en ressurs for framtida 4. Kunst og kultur skal bidra til en inkluderende, mangfoldig og bærekraftig by 5. Kunst og kultur skal være kilde til livslang læring 	<p>KUNSTEN Kultur for kunst</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kunsten og kulturen skal være fri, uavhengig og selvstendig 2. Trondheim skal ha aktive, attraktive og fremragende kunst- og kulturmiljø 3. Trondheim skal ha gode vilkår for produksjon og presentasjon av profesjonell kunst og kultur 4. Kunst- og kulturmiljøene skal styrkes gjennom kunnskap og samarbeid 5. Kulturnæringene skal være konkurransedyktige og bærekraftige 	<p>BYEN Kultur som drivkraft</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kunst og kultur skal være en overordnet del av by- og samfunnsutviklingen 2. Kunst, kultur og kulturarv skal prege Trondheim 3. Trondheim skal ha en sterk posisjon som kulturelt knutepunkt 4. Trondheim skal ha en sentral rolle i det nasjonale tusenårsjubileet i 2030 5. Trondheim skal være en internasjonalt attraktiv kunst- og kulturby

Handlingsprogrammet for kunst og kultur 2020-2023 er kommunens viktigste redskap for å videreutvikle kunst- og kulturområdet i Trondheim. Byen har mange kulturarbeidere, kunstnere, institusjoner og organisasjoner som til sammen bidrar til et bredt kunst- og kulturtilbud på høyt nivå. Tilbudene i kunst- og kulturbyen engasjerer, utfordrer og trekker til seg publikum fra hele regionen.

En rekke kunstnere setter byen på kartet nasjonalt og internasjonalt, og gjennom handlingsprogrammet vil kommunen gjøre sitt for å spille på lag med aktørene. I arbeidet med å fremme kunsten og kulturens vilkår i Trondheim vil kommunen verdsette og bidra til et fritt og uavhengig kunstfelt, og gi gode vilkår for det allmenne og frivillige kulturlivet.

Samtidig er Trondheim kommune nødt til å prioritere. Handlingsprogrammet 2020-2023 skal bidra til prioriteringen. For perioden 2024-2027 skal det utarbeides nytt handlingsprogram.

Kunst og kultur har en sentral samfunnsrolle og representerer det limet som binder oss sammen. Gjennom kommunale tilbud supplert med aktivitet i regi av organiserte frivillige og gode amatører innen alle sjangre, forebygges utenforskap og styrkes følelsen av å høre til. Å anerkjenne og se betydningen av det frivillige kultur- og samfunnsarbeidet er viktig. Kommunen skal være med og hjelpe initiativene fram til målene, enten det er med rådgiving, økonomisk støtte, gode produksjons- og øvelokaler, eller tilgang til hensiktsmessige arenaer.

Både Kommunedelplan for kunst og kultur og Kommunedelplan for kulturarenaer har mål om å sikre gode arenaer og lokaler for kulturaktiviteter i bydelene, men illustrerer samtidig utfordringene med å nå disse målene. Etterhvert som byen vokser må kommunen planlegge for god bærekraft og sikre at vesentlige aktiviteter kan foregå i bydelenes sentrum. Samtidig vil hverdagsarenaer for det lokale kulturtilbudet oftest bli lagt til bygg som har et annet hovedformål.

Planleggingen fram mot Nasjonaljubileet i 2030 starter nå, og her vil Trondheim ta en sentral rolle. Byen har en helt spesiell posisjon i norsk historie, og den skal løftes fram og feires. Samtidig må en fremtidsrettet by preges av samtidskunst, arkitektur, design og ny teknologi. I årene som kommer blir det satset på nasjonale bygg som museum for kunst og design, og Olavshallen vil bli rehabilitert.

Det finnes aktører fra alle deler av verdikjeden for kreative næringer i Trondheim, fra utdanning og utvikling, via det å skape, produsere, til å formidle, oppleve og bevare. Kommunen skal bidra til å løfte fram og gi kulturnæringene økt synlighet.

Kommunedelplan for kunst og kultur peker på fire strategiske grep for å nå målene: Kunnskap, samarbeid, internasjonalisering og bærekraft.

Forskningsbasert kunnskap - kunnskapsbasert handling

Kunnskap er Trondheims fundament og fortrinn. Trondheim kommune vil bruke forskning til å øke kunnskapen om hvordan kommunen best kan tilrettelegge for kunsten og kulturens vilkår. Kunst og kultur skal også bidra til å nå kommunens mål som kunnskaps- og universitetsby.

Aktivt bestille og etablere relevante forskningsprosjekter, og søke finansiering til disse

Kommunen vil etablere et forskningsprosjekt om tilskuddsordningene, som skal bidra til å gjøre tildelingene på kunstfeltet mest mulig kunnskapsbasert og treffsikker med tanke på å nå kommunens mål med ordningene. Biblioteket har nylig deltatt i forskningsprosjekt om bibliotek som integreringsarena, og vil nå gå videre med nytt prosjekt om Bibliotek som samfunnsaktør, bl a som felles møteplass i bydelene.

Tilgjengeliggjøre og spre relevante forskningsresultater. Kommunen deltar i, og initierer forskning og evalueringer og følgeforskningsprosjekter flere steder innen kulturfeltet. Det er viktig at flere får del i relevant kunnskap fra prosjektene, som f eks prosjektet [Kulturtilbud for inkludering av seniorer med innvandrerbakgrunn](#).

Strategisk samarbeid og økt medvirkning

Samarbeidet med og mellom aktører innen fritidskulturlivet, profesjonell kunst og kultur og kunnskapsmiljøene, styrker Trondheim som kunst- og kulturby. Kommunen vil tilrettelegge for slikt samarbeid.

Initiere en samarbeidsplattform på kulturfeltet

For å videreutvikle strategiske samarbeid og partnerskap må kommunen etablere en felles plattform der sammenslutninger og enkeltaktører på kunstfeltet kan delta i drøfting og medvirkning. Samtidig skal samarbeidet for å støtte og anerkjenne fritidskulturlivet fortsette.

Forsterke det strategiske samarbeidet med departementet, fylkeskommunen og andre

Kommunen skal arbeide for at kunst- og kulturfeltet i Trondheim samlet oppnår mer støtte gjennom strategiske samarbeid med andre, som f.eks. Trøndelag fylkeskommune og Kulturrådet. *Regional strategi Film og øvrige audiovisuelle uttrykk 2016-2025* ble vedtatt av Nord- og Sør-Trøndelag fylkeskommuner og bystyret i Trondheim kommune [sak 148/15](#). Trondheim kommune vil være pådriver for å få en handlingsplan vedtatt.

Styrke samarbeidet for å oppnå bedre prioritering av arenaer for kunst og kultur

Trondheim kommune skal bedre det interne samarbeidet mellom kulturområdet og andre virksomhetsområder i arbeidet med utvikling av arenaer for kunst og kultur. Formålet er å sikre areal og tilrettelegge for gode og synlige lokaler, når nye bydeler utvikles eller eksisterende områder omformes.

Internasjonalisering

Internasjonalt samarbeid på kulturfeltet høyner kvaliteten og gir byens innbyggere og kunstnere mulighet for nye impulser og opplevelser. Trondheim har alle kjennetegn på en internasjonal by, med et velrennomert universitet, et internasjonalt forskningsmiljø på nobelprinsnivå, og en jazzlinje ved universitetet som har gitt byen kritikerroste solister og ensembler.

Øke kompetanse på internasjonalt arbeid.

Institusjoner, ensembler og enkeltkunstnere i Trondheim har allerede etablert viktige internasjonale kontakter. Kommunen vil legge til rette for å styrke deltakelsen i internasjonale nettverk og prosjekter gjennom at større deler av kulturfeltet får økt kompetanse i internasjonalt arbeid.

Anerkjenne, promotere og støtte prosjekter som gir økt internasjonal kontakt

Trondheim kommune skal ved hjelp av tilskuddsordninger og samarbeid med andre bidragsytere legge til rette for økt internasjonal kontakt. Kommunen skal løfte fram og promotere byens kunst og kulturaktører.

Synliggjøre Trondheim internasjonalt som historisk og moderne kunst-og kulturby

Internasjonal anerkjennelse for kulturprosjekter inkludert matkultur, har satt byen og regionen på kartet. Fram mot nasjonaljubileet i 2030 ligger det til rette for økt nasjonal og internasjonal markedsføring av bredden i byens kunst- og kulturtilbud.

Bærekraftig samfunnsutvikling: Byutvikling, deltakelse og fellesskap

Kommunedelplanen for kunst og kultur peker på bærekraftsmål som er særlig relevante for kunst- og kulturområdet. En bærekraftig byplanlegging må også omfatte arenaer for kunst og kultur. Kunst

og kultur er meningsgivende aktiviteter som kan omfatte alle, og bidra i det holdningskapende arbeidet.

Integrere og prioritere kunst og kultur i planarbeidet for større områder og lokale sentrum

Når større områder og lokale sentrum skal utvikles til gode og bærekraftige bo- og leveområder i framtida, må arenaer for kunst, kultur og kulturnæringer ivaretas i planleggingen på linje med andre hensyn. Områdeutvikling er en vedtatt satsing for Saupstad, Nyhavna, Sluppen, Elgeseter, Granåsen og Midtbyen. Planer for lokale sentrum utvikles i følgende prioriterte bydeler: Heimdal, Ranheim, Valentinlyst og Flatåsen.

Anerkjenne initiativ fra lag og foreninger og bidra med råd og støtte til gjennomføring av egendefinerte kulturtiltak

Dersom mangfoldet skal komme til uttrykk, er det nødvendig å anerkjenne og gi praktisk støtte til initiativ som kommer fra frivillige organisasjoner, og bidra til ulike minoritetsgruppers egendefinerte tiltak. Kulturtiltak skal kunne utvikles på innbyggernes egne premisser.

Legge til rette for økt deltakelse fra minoriteter i alle aldre

Opplevelsen av fellesskap er en viktig forutsetningen for at personer med innvandrerbakgrunn, uansett alder, skal kunne kjenne seg sterke og trygge i et nytt land. Bibliotekene og kulturenheten har utviklet et bredt spekter av tilbud der det legges til rette for inkludering og mangfold. Frivilligsentraler og organisasjoner gjennomfører språkkafeer og introduksjon til kultur og samfunnsspørsmål. Fritidsverter i samarbeid med frivillige vil bli utredet som metode.

2.Folket - Kultur for alle

Vedtatte mål fra Kommunedelplanen for kunst og kultur

FOLKET - Kultur for alle

1. Innbyggerne skal ha gode vilkår for å kunne delta aktivt i et bredt og mangfoldig kunst- og kulturliv
2. Barn og unge skal ha et helhetlig kunst- og kulturtilbud
3. Kulturarven skal være en ressurs for framtida
4. Kunst og kultur skal bidra til en inkluderende, mangfoldig og bærekraftig by
5. Kunst og kultur skal være kilde til livslang læring

Vedtatte satsingsområder fra Kommunedelplanen for kulturarenaer

Satsingsområde 2: Bydelene

Satsingsområde 3: Attraktiv midtby

Kunst og kultur har en verdi i seg selv, men har også en nytteverdi for samfunnet. Kunst og kultur styrker fellesskapet, forebygger utenforskap og kan bidra til å utjevne forskjeller mellom folk. Kommunen skal legge til rette gjennom å sørge for god tilgang på arenaer for egenaktivitet og for opplevelser, både i bydelene og i sentrum. Barn og unge må få tilbud i sitt nærmiljø. Kulturtilbudene skal imøtekomme innbyggernes behov gjennom hele livet.

Innbyggernes vilkår: Arenaer og tilbud i bydelene

I perioden 2020-2023 vil Trondheim kommune

- Fullføre istandsetting av "rødbygget" på gamle Breidablikk skole
- Avklare bibliotekstruktur, flytting av biblioteket på Heimdal og evt nytt bibliotek på Tiller
- Øke bemanningen i bibliotekene opp mot gjennomsnittet for de store byene
- Videreutvikle Blisterhaugen som grønt fellesområde på Saupstad
- Tilrettelegge universell utforming - heis - kulturhuset i Klæbu
- Vurdere arenaer for kunst og kultur i lokale sentrum i bydelene ved oppstart av nye planprosesser
- Sikre arealer til fritidsklubb og til egenorganisert aktivitet for ungdom i alle bydeler
- Innføre en ordning etter mal fra Oslo hvor alle kommunale bygg som blir stående tomme skal vurderes om de midlertidig kan tas i bruk til kulturformål for å sikre bruk og gi tilgang til rimelige lokaler
- Sikre at det blir lettere å gjennomføre små arrangement i parker og andre offentlige rom gjennom å etablere små scener og sikre tilgang til strøm
- Invitere lokale kunst- og kulturaktører til dialog i utforming av bydelene

En rekke arenaer er under utvikling, bl a rødbygget ved gamle Breidablikk skole, bibliotekstruktur og utviklingen av Blisterhaugen som felles utearena for skoler, helsesenteret, Boxåpner og biblioteket. Kommunen vil benytte kunnskap fra områdeløft Saupstad i andre bydeler, se [sak 48/20](#) formannskapet 3. mars 2020 *Områderettet innsats i Trondheim*.

Bibliotekene har fått en sentral funksjon som møteplass for innbyggere i alle aldre. I vedlegget med status for kulturarenaene er den nåværende lokaliseringen av bibliotekene vist og vurdert. I forbindelse med nytt skolebygg på Sunnland, tilrettelegges også lokaler for barn, ungdom, seniorer og funksjonshemmede, og for frivillige lag og organisasjoner. Bibliotekene i Trondheim har lavere bemanning enn gjennomsnittet for de store byene. Med økt innsats for å gi innbyggerne felles sosiale møteplasser inne og sikre innbyggerne kunnskapspåfyll livet gjennom, må bemanningen økes.

Arenaer for kunst og kultur skal sikres gjennom det arbeidet kommunen har for utvikling av lokale sentrum. Det er særlig viktig med god lokalisering av tilbud som skal benyttes av barn og unge og fritidskulturlivet.

Innbyggernes vilkår: Arenaer og tilbud i sentrum

I perioden 2020-2023 vil Trondheim kommune

- Fullføre istandsetting av Øvre Bakklandet 52

- Gjøre bygningsmessige tilpasninger inne i hovedbiblioteket
- Bidra til å sette i stand arealer ute på Peter Egges plass
- Bidra i videreutvikling av kulturkvartalet som tverrfaglig arena for arrangement
- Sette i stand vareheis ved atelier Gregus gate
- Bakklandstorget tilrettelegges for mindre utendørs arrangement
- Bidra i utviklingen av området rundt Kjøpmannsgata Ung Kunst og Cicignons plass

Arbeidet med istandsetting av Øvre Bakklandet 52 starter i 2020. Arbeidet skal i økonomiplanperioden omfatte hele huset.

Hovedbiblioteket gjennomfører våren 2020 innendørs tilpasninger bl a for å gi bedre forhold for arrangement for biblioteket og Litteraturhuset. Ute på Peter Egges plass skal området settes i stand etter byggearbeider, blant annet med flyttbar scene.

Kulturkvartalet omfatter hovedbiblioteket, Litteraturhuset, Kunsthallen, samt kunstsamlingene i Sparebank 1 SMN og Vitensenteret. I 2020 flyttet også Visit Trondheim midlertidig inn i kulturkvartalet. Lokaliseringen åpner for økt samarbeid om arrangementer på tvers av kunstarter, og til samarbeid med relevante aktører innen matkunst og reiseliv.

Det arbeides med en ny utendørs arena som knytter sammen Cicignons plass, Kjøpmannsgata Ung Kunst og gateområdet i Kjøpmannsgata. Målet er å etablere en enhetlig utforming av hele byrommet fra Søndre gate til Kjøpmannsgata. Området skal legges til rette for barn i byen. Det er også aktuelt å vurdere samiske kunstuttrykk, ut fra områdets historiske betydning for samiske spørsmål, se Oppgradering av byrom - Cicignons plass og Skipakrok, [sak 77/20](#), behandlet i formannskapet 24.03.2020.

Det vises også til byromsstrategien med handlingsplan, vedtatt av bystyret 8.12.2016, [sak 164/16](#).

Digital kartfestet arenaoversikt

I perioden 2020-2023 vil Trondheim kommune

- Oppdatere oversikten over tilgjengelige offentlige og private arenaer, utvikle kart og innhold.

Under arbeidet med Kommunedelplanen for kulturarenaer ble det i 2012 utarbeidet en oversikt over mer enn 300 kulturarenaer. Oversikten, med utvalgte arenaopplysninger, skal oppdateres og kartfestes. Arenaoversikten vil gjøre det lettere å målrette kommunens innsats. Trondheim kommune har utviklet en bookingbase som dekker Trondheim og Klæbu, og som viser hvor det er mulig å leie kommunalt eide lokaler.

Barn og unges tilbud i nærmiljøet

I perioden 2020-2023 vil Trondheim kommune

- Realisere nytt barne- og ungdomsbibliotek i området Lade/Lilleby
- Sikre nye lokaler eller forlenget avtale for Kattemkjelleren og Boxåpner (kontrakter som går ut 2020)
- Etablere nye lokaler for fritidsaktivitet Flatåsen: Pilot i planlagt helse og velferdssenter
- Etablere nye lokaler for fritidstiltak ved Sunnland skole

- Videreføre fritidstilbud med satsing på e-sport på Lade, og utvikle gaming-tilbud i andre bydeler
- Gi lokaler ved ISAK universell utforming
- Omdisponere lokaler ved ISAK for å gi plass til mer aktivitet
- Etablere nye lokaler for fritidsklubb på Byåsen, samlokalisert med bibliotek
- Videreføre arbeid med akustikk i skoler
- Videreføre arbeid med lagerplass for korps og frivillige organisasjoner i skoler
- Anerkjenn og støtte egeninitierte prosjekter fra barn og unge
- Bidra til å sikre barn og unge gode møteplasser og fritidsaktiviteter
- Utvide fritidskulturlivet slik at alle bydeler har gode lokaler til utfoldelse
- Sikre arealer til fritidsklubb og til egenorganisert aktivitet for ungdom i alle bydeler, også i sentrum
- Bedre lokalene til og støtte driften av kulturtilbud til barn og unge med nedsatt funksjonsevne som Sjiraffen kultursenter

Bibliotekene har tatt en rolle som arena for kultur og kunnskap, som spesielt retter seg mot barn og unges behov for møteplass og leksested, med ulike tilbud i bydelene. Et barne- og ungdomsbibliotek i Lade/Lillebyområdet bør realiseres i planperioden 2020-2023. Lilleby et stort boligområde med få kulturarenaer. Et bibliotek på Lilleby kan planlegges som møteplass for alle på tvers av alder, med tverrfaglige tilbud innen musikk /litteratur /teater/e-sport/frivillige, og med uteområde med scene for framvisning og kunst i offentlig rom, eventuelt kombinert med park /skolegård /uteområde for barnehage, og med trygg og bilfri adkomst.

De yngste skal ha kulturtilbud i sitt nærmiljø. Dette omfatter fritidstilbud gitt av kulturenheten, bibliotek samt tilbud gitt av Trondheim kommunale kulturskole. I vedlegg med status for kulturarenaene er det en tabell med oversikt over Kulturenhetens tilbudet våren 2020: Åpningstider, målgruppe (alder) og lokaliseringer, og en tabell som vurderer lokaliseringen av bibliotekene sett opp mot lokale sentrum. Utfordringene både for bibliotek og fritidsklubber er å holde tritt med byveksten, og sikre at nye tilbud etableres og får en god lokalisering. For å få gode møteplasser og fritidsaktiviteter i tråd med Strategier for sterkere barnefelleskap-stein, saks, papir, må kommunens innsats koordineres tverrfaglig og internt, jfr [sak 173/18](#).

Våren 2020 er det igangsatt en privat reguleringsprosess for det lokale sentrum på Flatåsen, som kan bli en viktig pilot. Her vurderes det å få til kulturfunksjoner i første etasje på et nytt helse- og velferdssenteret som vender ut mot et offentlig torg/byrom. Trondheim kommune er grunneier innenfor planområdet.

Kulturskolen har sitt eget handlingsprogram. Areal for kulturskolesenter i skolene på Huseby (2021) og på Nidarvoll/Sunnland (2023) og videre arbeid med tilpasning av lokalene i Olavshallen for kulturskolen, følges opp gjennom denne planen. Det vises til Plan for Trondheim kommunale kulturskole 2019-2023, vedtatt i bystyret 29.08.2019, [sak 100/19](#).

Et pilotprosjekt med fritidsklubb på Lade med satsing på gaming og e-sport ble åpnet i 2019, finansiert av statlige midler i en 3-års-periode. Bystyret ba i februar 2020 kommunedirektøren gå i dialog med e-sportmiljøene i Trondheim og fremme en sak hvor det beskrives hvilke behov de har i dag og hvordan det kan tilrettelegges for e-sport på flere fritidsklubber. Det skal også beskrives hvordan dette kan knyttes til e-sportlinja på Tiller VGS.

Kultursenteret ISAK har prosjekter og satsinger innen visuell kunst, musikk teater- og drama. Det legges opp til å støtte og ivareta unges egne initiativ og prosjekter.

Formannskapet vedtok 25.02. 2020 [sak 37/20](#) Bylivsstrategi for Nyhavna Piloter og hendelser. Det skal utvikles kulturtilbud til barn og unge som del av strategien.

Kulturarven som ressurs

I perioden 2020-2023 vil Trondheim kommune

- Bidra til ferdigstilling av forprosjektet Historiske Trondheim
- Arbeide med planlegging av det nasjonale jubileet i 2030
- Øke innkjøp av litteratur på sørsamisk
- Synliggjøre bibliotekets virksomhet som arena for litteratur og kunnskap, og som møteplass
- Øke bibliotekets mediebudsjett opp til landsgjennomsnittet
- Avklare framtidig bruk av Seminarplassen 1 og 2 i Klæbu
- Synliggjøre samiske kulturminner
- Ivareta den tradisjonskulturen som husflidslagene representerer

Historiske Trondheim handler om synliggjøring og tilgjengelighet i form av kartløsninger og digital formidling. Prosjektet er samarbeid mellom kommunen, NTNU-Vitenskapsmuseet, NIKU, Trøndelag fylkeskommune, antikvariske myndigheter, reiseliv m fl.

Hovedbibliotekets historiske utstilling oppgraderes. Arbeidet med det nasjonale jubileet 2030 er omtalt annet sted i handlingsprogrammet under planperspektivet BYEN. Bibliotekets mediebudsjett må økes i perioden for å komme på nivå med landsgjennomsnittet.

Bystyret har uttrykt en positiv holdning til kommunal bruk som et ledd i vitaliseringen av bryggene i Kjøpmannsgata. Det arbeides med sak om eventuelt kjøp av en brygge. Avklaring om evt kjøp, istandsetting og plan for bruken skal skje i planperioden.

Bystyret har bedt kommunedirektøren vurdere framtidig bruk av Seminarplassen 1 og 2. Målet er at anlegget skal være tilgjengelig for publikum. Deler av anlegget er i privat eie.

I forbindelse med oppgradering av byrom - Cicignons plass og Skipakrok, skal det vurderes hvordan området også kan bidra til synliggjøring av samiske kulturminner.

Skolene er viktige tilretteleggere for barn og unges opplevelser av kulturarven. Avtalen som muliggjør gratis transport for alle skoler og barnehager med AtB, når det er ledig kapasitet i tidsrommet ni til to på hverdager, er fornyet og gjelder hele den sammenslåtte kommunen.

Det vises også til Kulturminneplanen 2013-2025 vedtatt av bystyret [sak 144/13](#).

Kultur som brobygger for identitet og mangfold hele livet

I perioden 2020-2023 vil Trondheim kommune

- Anerkjenne initiativ og gi råd og støtte ved planlegging av frivillige lag og foreningers egendefinerte kulturtiltak

- Øke deltakelsen fra minoriteter ved bruk av fritidsverter, tiltak i regi av Kulturenhet og bibliotekene, og frivillige.
- Utrede mulig bruk av 1. etg i Øvre Bakklandet 52 som samisk møteplass
- Samarbeid mellom Kultursenteret ISAK og BFT Omsorgsenheten i kommunen om introduksjon til kulturtilbud for enslige mindreårige flyktninger
- Legge til rette for funksjonshemmede gjennom universell utforming av Kultursenteret ISAK
- Fortsatt satse på inkluderingstiltaket BABA for seniorer.
- Samarbeide med Heimdal videregående om Vi på Saupstad - nystartet treffsted
- Sikre økonomisk fundament til kulturinstitusjoner som AKKS i Trondheim, som jobber med likestilt utvikling av kunstneriske talenter og kulturell bærekraft
- Videreutvikle tilbud i Hornemannsgården i samarbeid med pensjonistorganisasjonene
- Tilrettelegge bedre for funksjonshemmedes deltakelse i Hornemannsgården
- Øke innsatsen og videreutvikle tiltak for å bekjempe digitalt utenforskap - hovedbiblioteket
- Etablere en egen støtteordning med integreringsmidler på lik linje med idretten. Ordningen skal blant annet ha som formål å dekke kontingenter til barn man særlig ønsker å inkludere i kulturen, og breddekultur som korpsene skal prioriteres
- Fortsette å være en aktiv støttespiller for den internasjonale studentfestivalen ISIFIT, både gjennom eksisterende samarbeidsavtale og representasjon i styret i stiftelsen ISFIT

Det er etablert flere tiltak i regi av kulturenheten for å inkludere og introdusere barn og unge til kultur og fritidsaktiviteter over hele byen. Det har vært en egen satsing i området rundt Saupstad, i samarbeid med Områdeløft Saupstad. Også eldre innvandrere med lite norskkunnskaper får tilrettelagt tilbud i BABA for seniorer. Om 5 råde løftets rapport våren 2020, viser at det er utfordrende å nå ut til beboere i området med informasjon om kulturtilbud.

Det er viktig å anerkjenne initiativ til kulturarrangement fra frivillige, spesielt innvandrere, og gi hjelp og støtte når det er nødvendig for gjennomføringen. Språk- og kulturfestivalen er ett av flere tiltak som har fått økonomisk og praktisk støtte.

De samiske miljøene har signalisert ønske og behov for permanente lokaler og et møtested for det samiske folket. Den 28.02.2019 vedtok bystyret *Samisk rom i Trondheim*, [sak 19/19](#), der det bes om at dette vurderes i forbindelse med Kommunedelplanen for kunst- og kultur. I 2020 planlegges arbeidet for ny bruk av Øvre Bakklandet 52, med mål om tilpassing og universell utforming. Arbeid med 1. etg skjer i løpet av 2020. På sikt vil hele huset tilrettelegges som kontor, møte- og seminarlokaler for ideelle kulturorganisasjoner. Det er aktuelt å benytte 1. etg som samisk møteplass.

AKKS er et tilbud med musikk og bandopplæring for jenter, som skal videreføres. Det arbeides med å få etablert et nytt prosjekt rettet mot nybosatte ungdommer / ungdom med minoritetsbakgrunn.

Hornemannsgården skal fra 2020 drives av Kulturenheten. Tilbudene skal videreutvikles i samarbeid med de eldre og pensjonistorganisasjonene. Bygget må tilrettelegges bedre for funksjonshemmede.

Det er etablert et nasjonalt storbyprosjekt for å bekjempe digitalt utenforskap. Bibliotekene gir praktisk veiledning til alle som ikke har digital hverdagskompetanse. Bibliotekene i Trondheim arbeider for å redusere ulikhet i tråd med FNs bærekraftsmål, spesielt som kunnskapsinstitusjon, men også som arena for gjenbruk, med verkstedaktivitet og utlån av verktøy.

Antallet eldre øker, og mange eldre er storforbrukere av kunst- og kulturtilbud. Seniorkulturtilbudet fra kulturenheten gir flere muligheter for å oppleve kultur, gjennom organisering og tilrettelegging. Aktive eldre er dessuten en ressurs: Den aktiviteten som øker mest etter pensjonsalderen er engasjement i frivillig arbeid, lag og foreninger, se Eldreplanen 2016-2026, vedtatt 08.12.2016, [sak 174/16](#).

3.Kunsten - Kultur for kunst

Vedtatte mål fra Kommunedelplan for kunst og kultur

KUNSTEN - Kultur for kunst

1. Kunsten og kulturen skal være fri, uavhengig og selvstendig
2. Trondheim skal ha aktive, attraktive og fremragende kunst- og kulturmiljø
3. Trondheim skal ha gode vilkår for produksjon og presentasjon av profesjonell kunst og kultur
4. Kunst- og kulturmiljøene skal styrkes gjennom kunnskap og samarbeid
5. Kulturnæringene skal være konkurransedyktige og bærekraftige

Vedtatte satsingsområder fra Kommunedelplan for kulturarenaer

Satsingsområde 1: Kunst- og kulturbyen

Satsingsområde 3: Attraktiv midtby

Satsingsområde 4: Kunnskapsbyen

Tilskudd til frie, uavhengige kunstnere er ett av kommunens viktigste verktøy for å nå målene som kunst- og kulturby. Gode produksjons- og visningslokaler er det andre nøkkelementet. Trondheim kommune vil bidra til at kunstnere har gode muligheter for å produsere, formidle og forvalte profesjonell kunst. Trondheim kommune må øke innsatsen og bidra til at både byen og kunstnerne kommer i posisjon for å ta del i nasjonale tilskuddsordninger av ulike slag. Dette gjelder både ved nybygg og andre nasjonale støtteordninger som fordrer lokale bidrag. Kommunen vil styrke virkemiddelapparatet for kulturæringene.

Relevante og forutsigbare tilskuddsordninger.

I perioden 2020-2023 vil Trondheim kommune

- Gjennomgå tilskuddsordningene på kulturområdet
- Etablere forskningsprosjekt om tilskuddsordningene
- Etablere ny stipendordning for kunstnere i etableringsfasen
- Etablere ordning med utstillingsstøtte for visuell kunst
- Vurdere mulighet for tilskudd til voksenkorps i elitedivisjon
- Gjennomgå tilskuddsordninger for kunstkritikk og formidling med sikte på å etablere egne tilskuddsordninger og gi kunstkritikere mulighet til å søke på generelle ordninger som residensplasser, arbeidsplasser mm.
- Øke forutsigbarheten gjennom å gjøre flere tilskudd flerårig

Det er stort press på de frie midlene til kunst og kulturtiltak, både til profesjonelle og amatører, og generelt stor oppmerksomhet rundt tilskuddsordningene. Kommunen vil øke kunnskapen om feltet, og det foreslås derfor å etablere et forskningsprosjekt om hvordan tilskuddsordningene virker. Bidrar de til å nå målene om å stimulere og styrke det profesjonelle kunstfeltet? Bidrar de til innbyggernes samlede kulturtilbud? Er det en god fordeling mellom de ulike tilskuddene, og mellom tilskudd og andre virkemidler? Slik kunnskap vil også gjøre det lettere å ha dialog med aktørene på det profesjonelle kunstfeltet, og å tilrettelegge for økt medvirkning i utviklingen av tilskuddsordninger.

For å sikre arbeidsvilkårene til kunstnere er det relevant å se på samspillet mellom kommunale, regionale og nasjonale tilskuddsordninger for profesjonelle kunstnere og profesjonelle ensembler. En rekke statlige tilskudd gis under forutsetning av lokalt og / eller regionalt bidrag. Dette har det i flere tilfeller vært en utfordring for kommunen å følge opp.

Kommunedirektøren har mål om å legge fram sak med gjennomgang av tilskuddsordningene hvert 4. år, for å sikre god avveining mellom de ulike formålene. En gjennomgang og rapportering om den samlede tilskuddsordningen vil gi oversikt over støtte til profesjonell kunst og frivillige kulturuttrykk, festivaler, atelierfelleskap, priser, stipender og legat.

Sak om ny stipendordning for kunstnere i etableringsfasen legges fram forsommeren 2020. Stipendordningen vil utformes etter mal fra bykunstnerstipendet. Kunstnere innen visuell kunst i Norge ønsker honorar for det arbeidet de gjør med utstillinger; Oslo og Bergen har deltatt i et statlig forsøk, der tilskuddsrammen for visningsstedene uavkortet går til kunstneren som vederlag for å produsere utstillingen. Det vil bli arbeidet med å etablere en slik ordning i Trondheim. Etablerte, profesjonelle ensembler og voksenkorps på elitenivå utgjør viktige tilskudd til byens musikkliv, og kommunen vil vurdere mulighetene for tilskudd.

Produksjons- og visningslokaler for kunst

I perioden 2020-2023 vil Trondheim kommune

- Utvide ateliertilskuddet slik at det også omfatter musikk, scenekunst og tverrfaglige kunstformer gjennom å øke beløpet
- Dagens målgruppe skal ha minimum samme uttelling som i dag etter omleggingen
- Etablere fire skriveplasser for forfattere ved hovedbiblioteket
- Bygge flere mindre kulturscener i bydelene, bl a i bibliotek
- Initiere utredning av konkrete behov for fysiske utbedringer og tiltak innen scenekunstheltet
- Utrede øve- og produksjonsfelleskap for frilansmusikere
- Utrede mulighetene for samlokalisering og felles bruk av utstyr på filmfeltet
- Produksjonslokaler og infrastruktur for fri scenekunst må løftes og styrkes, der Fyringsbunkeren på Nyhavna kan bli en fremtidig ressurs

Det vurderes å innføre ny stipendordning for produksjonslokaler som også omfatter musikere, scenekunstarbeidere og samarbeidende, tverrfaglige kunstprosjekter fra 2021. Det har i flere år vært mulig for de som arbeider med visuell kunst å søke tilskudd til atelier, og denne muligheten kan nå utvides til å omfatte flere kunstarter.

Bibliotekets skriveplasser for forfattere tas i bruk våren 2020. Tildeling skjer etter søknad, der fribyforfattere og samiske forfattere er prioritert. Formidlingsoppdrag er vesentlig for inntekten til forfattere. Biblioteket og Litteraturhuset benytter forfattere for å øke interessen for litteratur som kunstart. Alle bydelsbibliotek har små scener, og det er fire på hovedbiblioteket, disse er etterspurt. Gjennom tilpassing av eksisterende og nye bibliotek, kan det tilrettelegges for flere scener.

Trondheims scenekunsthelt er mangfoldig, med aktører som når ut til et stort publikum gjennom ulike formater. I tillegg til skapende og formidlende enheter, finnes miljøer som arbeider med ivaretagelse og utvikling av kompetanse innen scenekunstheltet. Disse opererer i nasjonal og internasjonal kontekst, og bidrar til at Trondheim er en del av et nettverk for kunnskapsutveksling som gir oss verdifulle faglige perspektiv. Med etableringen av Rosendal Teater har scenekunstheltet i

Trondheim fått et etterlengtet løft, men det er nødvendig å gjennomgå de samlede ressursene i byens scenekunsthelt for å kartlegge behov knyttet til infrastruktur og kompetanseutvikling. En slik kartlegging og utredning må skje i samarbeid med institusjonene, aktørene og øvrige involverte.

Trøndelag / Trondheimsmiljøet har gode forutsetninger for produksjon av film. Men det produseres mest kortfilm og dokumentarfilm. Filmmiljøet består av mange små enheter, og samlokalisering og felles tilgang til utstyr kan gi bedre produksjonsforhold. Dette kan også gi bedre forutsetninger for langfilmproduksjon, noe det ellers tverrfaglig ligger til rette for. Trondheim kommune mener dette blir et viktig punkt i den varslede felles handlingsplan mellom kommunen og fylkeskommunen på filmfeltet.

Komme i posisjon for nasjonale midler

I perioden 2020-2023 vil Trondheim kommune

- Bidra i prosessen med lokalisering og nybygg for Museum for kunst og design, se eget punkt
- Bidra til oppgradering av kulturdelen av Olavshallen AS, se eget punkt
- Avklare om det skal bygges nytt konserthus
- Søke støtte til midlertidig bruk av kulturminnene på Nyhavna
- Søke nasjonale midler til forskningsprosjekter om tilskuddsordningen og om bibliotekets betydning som samfunnsaktør
- Bidra med strategisk medfinansiering for å utløse økt statlig støtte til profesjonelle ensembler og scenekunstnere
- Følge opp endringer i statlige tilskudd og finansieringsordninger på kulturfeltet
- Bidra til at kulturnæringene i vår region får like gode vilkår som tilsvarende næringer i andre regioner

Både nytt museum for kunst og design og eventuelt nytt konserthus vil være aktuelle for statsstøtte med inntil 1/3 av investeringskostnaden. Kulturdepartementets retningslinjer for statsstøtte til nasjonale kulturbygg forutsetter utredninger og omforent lokalt og regionalt vedtak, både om bygging og om driftsmodell.

For profesjonelle ensembler på musikkområdet og for scenekunstheltet er det vanskelig å utløse nasjonale tilskudd uten et lokalt og regionalt bidrag. En strategisk innsats fra kommunen vil være nødvendig for å bidra til at trondheimskunstnere og kunstfaglige kompetansemiljø får hentet ut støtte fra relevante finansieringsordninger.

God lokalisering av nytt bygg: Museum for kunst og design

I perioden 2020-2023 vil Trondheim kommune

- Bidra til at tomt er avklart og konseptvalgutredningen er fullført

Formannskapet vedtok 3. desember 2019 Alternativer for tomt - Museum for kunst og design, [sak 284/19](#) om mulige tomter for utbygging av kunstmuseene. Det er MIST AS som skal gjennomføre arbeidet med nytt museum. Bygging av et mulig nytt felles bygg for Trondheim kunstmuseum og Nordenfjeldske kunstindustrimuseum er nødvendig for å sikre museenes samlinger. Hvor et mulig nytt museum kan lokaliseres vil være av stor betydning for byutviklingen og for kommunens rolle som vertskommune. I tråd med skissert tempoplan i formannskapssaken kan tomtevalg og valg av konsept gjennomføres i planperioden.

Trøndelag fylkeskommune og Trondheim kommune er de største eierne i MIST. Kommunen må påregne å være medfinansierer. Prosessen antas å strekke seg fram til 2030.

Opprusting av Olavshallen og bedre tilrettelegging for TSO

I perioden 2020-2023 vil Trondheim kommune

- Bidra økonomisk til opprusting av kulturdelen i Olavshallen AS
- Avklare om det skal bygges nytt konserthus

Formannskapetets vedtak 02.04 2020 i [sak 92/20](#) innebærer at kommunen bidrar til finansieringen av nødvendig oppgradering og ombygging av kulturdelen i Olavshallen. Trondheim symfoniorkester og opera legger samtidig inn søknad om økt statsstøtte for sin satsing, bl a for å kunne leie lokaler til Vokalensemblen og operakoret. Olavshallen AS planlegger å bygge om Kjøpmannsgata 46 bl a for dette formålet.

Formannskapetets vedtak innebærer også økt tilrettelegging for Trondheim kommunale kulturskole.

Videreutvikle kommunens satsing på kunst i offentlige rom

I perioden 2020-2023 vil Trondheim kommune

- Ferdigstille registrering av alle kommunale verk i kommunens nye digitale kunstbase
- Gjøre deler av samlingen digitalt tilgjengelig via Digitalt museum og sosiale medier
- Bidra til ny og oppdatert guide til kunst i uterom i sentrumssonen
- Ferdigstille en kunstplan for Nyhavna
- Etablere en langsiktig plan for kunst på Saupstad
- Samarbeide med KORO og NTNU om kunst i utviklingen av Campus
- Videreutvikle samarbeid internasjonalt, nasjonalt, regionalt og lokalt om kunst i område- og byutvikling
- Samarbeide med Trøndelag senter for samtidskunst og NTNU om etablering av et studietilbud for kunstfaglige prosjektledere

Kommunen har en av landets største samlinger av samtidskunst. Deler av samlingen vil gjøres tilgjengelig på Digitalt museum. I samarbeid med Museumsforlaget lanseres høsten 2020 en ny og oppdatert guide til kunst i offentlige uterom i sentrumssonen.

Kunst i offentlig rom-ordningen skal fortsatt brukes aktivt i utformingen av bydelenes uterom. Dette er spesielt viktig å ivareta i det som defineres som bydelssentrum. Det er et mål å utvikle byrommene til å bli kulturelle møteplasser for alle. Samarbeidet med private utbyggere er en viktig del av arbeidet.

Kommunen har kontinuerlig behov for gode prosjektledere i kommunens ordning for kunst i offentlige rom. Det er innledet samarbeid med Kunstakademiet og Trøndelag senter for samtidskunst om utdanning for bedre kunstfaglig prosjektledelse.

Kultur som næring

I perioden 2020-2023 vil Trondheim kommune

- Utarbeide ny temaplan for kulturnæringer
- Vurdere forsøk med stipender til kulturnæringstiltak - piloter og støtte til bruk av ledige lokaler
- Videreføre arbeidet med kulturnæringer, kunst- og kulturareal på Nyhavna
- Videreføre strategisk samarbeid med Trøndelag fylkeskommune, Innovasjon Norge og Kreativt Norge
- Gi økt støtte til helårsarrangørene som driver scener

Kulturnæring er næring der kunstnerisk og kreativ virksomhet utgjør kjernen, og der de øvrige direkte og indirekte avledede virksomhetene er nødvendige bidrag. Næringen består av kunstnere og mindre virksomheter som jobber med produksjon, distribusjon, formidling, markedsføring eller salg av kunstneriske og kulturelle uttrykk. Virksomhetene utgjør et økosystem der de er gjensidig avhengige på en måte som gjør dem sårbare for endringer i hverandres vilkår.

Kommunen vil utarbeide ny temaplan for kulturnæringer. Det må vurderes om den skal lages i samarbeid med Trøndelag fylkeskommune. Parallelt må næringskompetansen på området styrkes, gjennom virkemiddelapparatet for oppstart, utvikling og videreutvikling av ny virksomhet innen kulturnæringene.

Det er utarbeidet et kunnskapsgrunnlag om kulturnæringene på Nyhavna. Eksisterende arealer og bruk av disse er kartlagt. Behov og muligheter ses i sammenheng med Kulturminneplanen, og blir beskrevet samlet i Plan for offentlige rom.. Samarbeidet beskrives også i Bylivsstrategien for Nyhavna, "Piloter og hendelser" [sak 37/20](#) vedtatt i formannskapet 25.02.2020.

Kommunen vil vurdere å gjennomføres forsøk med stipender til kulturnæringstiltak som kan fylle ledige lokaler i midtbyen.

4.Byen - Kultur som drivkraft

Vedtatte mål fra Kommunedelplan for kunst og kultur

BYEN - Kultur som drivkraft

1. Kunst og kultur skal være en overordnet del av by- og samfunnsutviklingen
2. Kunst, kultur og kulturarv skal prege Trondheim
3. Trondheim skal ha en sterk posisjon som kulturelt knutepunkt
4. Trondheim skal ha en sentral rolle i det nasjonale tusenårsjubileet i 2030
5. Trondheim skal være en internasjonalt attraktiv kunst- og kulturby

Vedtatte satsingsområder fra Kommunedelplan for kulturarenaer

Satsingsområde 1: Kunst- og kulturbyen

Satsingsområde 3: Attraktiv midtby

Satsingsområde 4: Kunnskapsbyen

Arenaer for kunst, kultur som næring må prioriteres og sikres på lik linje med andre funksjoner dersom vi skal nå målene om en attraktiv og klimavennlig byutvikling. Arbeidet med å utsmykke byrommene med kunst skal fortsette. Det nasjonale jubileet i 2030 knyttet til slaget på Stiklestad og helliggjøringen av Olav Haraldsson i Nidaros sommeren etter, skal planlegges slik at Trondheim tar sin naturlige og selvfølgelige plass i feiringen. For å sikre kulturarven og ivareta kulturminner som bryggerekka og krigsminnene på Nyhavna med flere, er vern gjennom bruk en viktig strategi.

Kulturplanlegging integrert i by- og områdeutviklingen

I perioden 2020-2023 vil Trondheim kommune

- Sikre at det tilrettelegges for arbeidsplasser og arenaer for kunst og kultur i områdeutviklingen
- Sikre at kulturplanlegging preger kommunens løpende planarbeid knyttet lokale sentrum

Våren 2020 legger kommundirektøren fram Byutviklingsstrategi fram mot 2050 for sluttbehandling i bystyret. Et bærende mål i utkastet er en attraktiv og klimavennlig byutvikling, og det defineres prioriterte utviklingsområder. For å lykkes vil kommunen måtte bruke alle tilgjengelige virkemidler for å stimulere til utvikling og aktivitet, og kunst og kultur er ett av flere virkemiddel.

Handlings- og økonomiplanen 2020-2023 definerer områdesatsingen til å gjelde fem store byutviklingsområder, Nyhavna, Sluppen, Elgeseter, Granåsen og Midtbyen. Arbeidet omfatter samarbeid med utbyggere og planmyndighet for å sikre kunst i offentlige rom, tilrettelegging for kulturarbeidsplasser, og arenaer for kunst og kultur. I tillegg til disse arbeides det med planer for flere lokale sentrum, prioriterte områder som Heimdal, Ranheim, Valentinlyst og Flatåsen, med rom for kulturaktiviteter, fritidskulturliv og idrett. Arbeidet skal særlig ivareta møteplasser og arenaer for barn og unge og det frivillige kulturlivet.

Erfaringene fra prosessene for utvikling av Nyhavna og Områdeløft Saupstad, viser at dette arbeidet er tidkrevende. For flere av de prioriterte områdene haster det å komme i gang. Blant de virkemidlene kommunen benytter, er kunst i offentlige rom-ordningen. På Saupstad er både kulturskolen, de nye skolene, barnehagen og uteområdene prioritert med betydelige midler fra denne ordningen.

Se også [Handlings- og økonomiplanen 2020-2023, kapittel 2](#), Byromsstrategien med handlingsplan, vedtatt av bystyret 8.12.2016, [sak 164/16](#), Byutviklingsstrategi, på høring, f sk 25.06.2019 [sak 139/19](#) og Framtidsbilder Trondheim 2015 med sentrumsstrategi, på høring, f sk 13.08.2019, [sak 151/19](#).

2030-jubileet, kunnskap, folkefest og varige verdier

I perioden 2020-2023 vil Trondheim kommune

- Utrede og klargjøre framdrift, roller og ressursbehov
- Styrke Trondheims attraktivitet som kulturby
- Planlegge for mobilisering og involvering av innbyggere i alle aldre
- Utvikle byens rolle og identitet i det regionale samarbeidet
- Bidra til synliggjøring av immateriell kulturarv
- Bygge Trondheims rolle som kirkehovedstad frem mot nasjonaljubileet i 2030, herunder styrke betydningen av Trondheim som pilegrims mål og løfte frem kirkebygg som kulturarena

Det er etablert et nasjonalt nettverk for Nasjonaljubileet i 2030. Samarbeidet er initiert og ledes av Stiklestad nasjonale kultursenter. Med bakgrunn i en [forstudie](#) for nasjonaljubileet *Norge i tusen år* har kommunedirektøren takket ja til å delta i et regionalt forprosjekt som gjennomføres i 2020.

Jubileumsåret 1997 ga byen og innbyggerne ny energi, økt kunnskap om lokalhistorien, trivsel og varige verdier. 2030-jubileet kan bli en katalysator for videre utvikling av kulturbyen Trondheim.

Planarbeidet skjer i samarbeid med Trøndelag fylkeskommune og Stiklestad nasjonale kultursenter. Det legges fram sak om arbeidet i løpet av 2020. Det må påregnes opptrapping av ressursinnsatsen fram mot jubileet.

Immateriell kulturarv som språk, sang og dans, sosiale skikker og ritualer, kunnskap om tradisjonshåndverk, mat og naturen er beskyttet gjennom en UNESCO-konvensjon. Fram mot byjubileet skal Trondheim kommune støtte tiltak som synliggjør kulturarven bedre for innbyggerne.

Den internasjonale kulturbyen

I perioden 2020-2023 vil Trondheim kommune

- Øke tilskuddsordningene som muliggjør internasjonal profesjonell aktivitet, og legge til rette for deltakelse i relevante internasjonale nettverk og prosjekter
- Bidra til å øke kunstneres deltakelse i europeiske og nordiske programmer
- Vurdere etablering av flere kunstnerleiligheter i europeiske byer
- Øke kunnskapen om Trondheim kommunes fire gjesteleiligheter
- Bidra til økt internasjonal promotering av byens kunstnere og kunst- og kulturinstitusjoner
- Videreutvikle internasjonal scene og internasjonal lesestund for barn i hovedbiblioteket

Trondheim er og skal være en internasjonal kulturby. Flere vesentlige kulturaktører i Trondheim er attraktive på internasjonale arenaer. I løpet av et kalenderår gjester også internasjonale kunstnere og kulturutøvere byen. Slik utveksling er et viktig kjennetegn for en internasjonalt anerkjent kunst- og kulturby. I dag setter økonomien begrensninger for deltakelse i internasjonale prosjekter og nettverk. Det er viktig å gi enkeltaktører mulighet for deltakelse, markedsføring, lansering, etablering og karriereutvikling. Gode tilskuddsordninger og lokaler trekker kunstnere til byen, og mulighetene for internasjonalt arbeid skapes langt på vei gjennom vilkårene her hjemme.

For å kunne bidra til økt deltakelse i internasjonale programmer og prosjekter, må kommunen øke sin veiledningskompetanse, og kompetanse om hvem som kan bidra til kvalitetssikring av søknader.

EUs program for kultur og audiovisuell sektor, Kreativt Europa, gir norske aktører innen TV, film, kunst og kultur mulighet til å samarbeide internasjonalt og til å nå ut til et større publikum. Det er Kulturrådet som veileder norske deltakere. I tildelingen høsten 2019, fikk to norskledede prosjekter og 10 prosjekter med deltakere fra Norge støtte, av i alt 19 prosjekt. Ingen av disse hadde deltakere fra Trøndelagsregionen. Trønderske kunstmiljøer er heller ikke hyppige søkere til det Nordiske kulturfondet.

Kommunens kunstnerleilighet i Berlin gir kunstnere mulighet for korttidsopphold. Ordningen er populær, og det må vurderes om vi i likhet med andre større byer skal ha flere slike leiligheter. Kommunens fire leiligheter med Artist in Residence-ordning må markedsføres bedre. Nasjonale og internasjonale kunstnere kan søke, uavhengig av kunstform.

Kommunen kan bidra mer til markedsføring av kulturinstitusjoner som får kommunal støtte. Kommunen kan samarbeide bedre og øke markedsføringen av musikkbyen Trondheim, bl a gjennom Songexpo, Jazzexpo, og Trondheim Calling. På samme måte må kommunen bidra til god markedsføring av Kunst- og teknologibiennalen Meta.morf som er Trondheim kommunes vedtatte satsing på teknologi og kunst. Den internasjonale studentfestivalen isfit er verdens største i sitt slag, og dette gir muligheter for kontakt og markedsføring av Trondheim som studentby der det også er synlige og godt organiserte kulturtiltak for studenter.

Arrangementsstrategi

I perioden 2020-2023 vil Trondheim kommune

- Utarbeide en arrangementsstrategi for større arrangement
- Vurdere om det i tillegg skal etableres et eget forum for konsertbyen Trondheim som skal bidra til dialog og følge opp og gjennomføre utarbeidede og målsatte handlingsplaner. Dette tas inn som en del av arbeidet som pågår med egen konsertstrategi

Trondheim trenger en strategi for hvordan kommunen legger til rette for arrangement og arrangører, og hvordan byen skal trekke til seg nye arrangement. Strategien skal være helhetlig og skal omfatte både kultur, næring og idrett. Strategien vil primært gjelde for større arrangement, og skal handle om økonomi, bærekraft, infrastruktur og arrangørenes samarbeid med kommunen. Arenaer for større konserter er en viktig del av strategien.